

3e Predikatie over Johannes 1:29, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 23 maart 1951 (Goede Vrijdag) te Den Haag

Gezongen: Psalm 51:3 en 4.

Gelezen: Johannes 1:15-34.

Gebed:

Doe ons door Uw genade, Heere, naderen tot U en spreken tot U met eerbied. Gij zijt God en niemand meer. Uit U en door U en tot U zijn alle dingen. Lof, eer en dankzegging komt U toe van nu tot in alle eeuwigheid. Ach, dat wij U mochten kennen, Uw Naam vrezen, Uw wegen bewandelen, het recht liefhebben, omhelzen met ons ganse hart, en dat wij mochten leven in het gevoel van onze diepe afhankelijkheid van U en onze gehele onwaardigheid voor U.

Wij zijn nog die wij zijn en het is om ons heen nog zoals het is. Doe ons de blijken van Uw goedheid zien – zó zien dat wij er verlegen onder zijn, en dat Uw goedheid ons leidt tot U en ons ons doet verbinden aan U. Wat is een mens buiten U? Zijn ongeluk is niet te zeggen, en de oneer die hij U aandoet, is evenmin te zeggen.

Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde, in Hem aan Wiens Persoon en werk wij alles te danken hebben. Wil uit Uw eeuwige volheid ons schenken wat wij behoeven om Hem, en U in Hem, Vader, Zoon en Heilige Geest, nodig te hebben. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Ach, laat het toch zo zijn dat er niemand is die ons kwaad gedaan heeft, maar dat *wij* U en allen kwaad gedaan hebben. Laat het toch zo wezen dat wij op U en op Uw bestuur, op het bestuur van U in alle dingen, geen aanmerking maken. Ach, Gij ziedet eens tot Uw discipelen: ‘Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan.’ Doe ons toch geloven, doe ons in U geloven. En laat in ons hart de behoefte zijn die zich uitsprak in de woorden van Uw discipelen: ‘Vermeerder ons geloof.’

Zegen en sterk Uw Kerk, ook voor zover zij hier tegenwoordig is. Geef ons Uw Woord te brengen, uitdrukking te geven aan de zin des Geestes. Laat dit Woord tot zegen zijn. Wij hebben allen Uw zegen nodig, Uw zegen in de Zoon Uwer liefde, Die het zegenende en geze-

gende Zaad is. Sterk Uw Kerk over de ganse aarde.

Erbarm U over ons volk, ons vorstenhuis en onze regering. Erbarm U over het mensdom. Ach, ieder mens, dus ook elk volk, richt zich te gronde. Maar er is Uw tegenwerkende en tegenhoudende kracht. Aanschouw Uw verbond en denk aan Uw erfdeel.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:4.

Wij vragen weer uw aandacht voor het 29e vers van het eerste hoofdstuk van het Evangelie van Johannes. Wij hebben gesproken eerst over het woordje 'Zie', en daarna over de woorden '*het Lam Gods*'. Vanmorgen vragen wij uw aandacht voor wat in deze tekst volgt:

'Dat de zonde der wereld wegneemt.'

'...de zonde'. Er is, toehoorders, een Wet, de Wet der tien geboden. Wanneer wij deze Wet doen, dan hebben wij verricht hetgeen van ons geëist wordt. Want het komt er op aan in overeenstemming te zijn, van binnen en van buiten, met de Wet. Overtreden we, dan staan we schuldig. Dit is een eenvoudige waarheid die door niemand kan worden tegengesproken.

Adam, de eerste mens, die ook het verbondshoofd was van de gehele mensheid, heeft gezondigd, dus de Wet *niet* gedaan, de Wet overtreden. Wij hebben in Adam gezondigd, dus wij hebben de Wet overtreden.

Er is in de zonde meer dan één kwaad. Zij is besmetting. Het is zoals wij vinden in Jesaja 64: 'Doch wij allen zijn als een onreine.'

Ons verstand is zo gesloten dat ook de minste straal van de waarheid er niet kan invallen. Daarom zegt de apostel Paulus (het is een woord dat dikwijls aangehaald wordt, maar nooit vaak genoeg kan worden gezegd): 'De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden' (1 Kor. 2:14). Men tracht het, men geeft voor dat men het verstaat, maar het is zelfbedrog.

In de wil is niet anders dan vijandschap tegen God. 'Wijk van mij', dat is het enige dat door de Heere van ons gehoord wordt. 'Wijk van mij,

want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust' (Job 21:14). En of een mens vroom is dan of hij goddeloos is, dat is hetzelfde, dat is precies hetzelfde. 'Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust.'

De genegenheden hebben zich gevestigd op het boze. Want het gaat er ieder mens om, om zichzelf in dit leven te handhaven. En hij weet noch bekent dat er in deze zelfhandhaving miljoenen en miljoenen zonden zijn! 'Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich der Wet Gods niet; want het kan ook niet' (Rom. 8:7).

De consciëntie is kwaad (Hebr. 10:22).

Het oordeel is verkeerd, zo verkeerd dat het niet uit te spreken is. Een mens doet altijd een kwade keuze.

We zondigen met de krachten van onze ziel en met al de ledematen van ons lichaam. Lees Jesaja 1 eens. Wat daar door de profeet wordt gezegd van het volk, geldt ten volle van elk mens: 'Het ganse hoofd is krank en het ganse hart is mat. Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheel aan hetzelfde, maar wonden en striemen en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en geen derzelve is met olie verzacht' (Jes. 1:5, 6). Ik weet zeker dat wanneer gij uzelf hebt leren kennen, gij gezien hebt dat God geen onrecht zou doen aan Zichzelf en ook niet aan u, wanneer Hij u voor eeuwig verdoemde.

We zondigen met gedachten, woorden en werken. We zondigen door te doen wat we niet moesten doen en door na te laten hetgeen waartoe we geroepen worden. Waartoe wij geroepen worden... De mens heeft geen vermoeden van de dingen waartoe hij geroepen wordt. Hij doet immers zijn eigen zin. Ieder mens zoekt het doel van zijn bestaan in zichzelf. Dat is de betekenis van het woord dat wij vinden in het boek Job: 'Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?' (Job 35:10).

We zondigen altijd en overal. Waar we ook zijn, wij zondigen! We hebben de zonde lief, en we laten ons van deze lekkere beet door niemand beroven.

Gij hebt weleens gehoord dat het woord 'zonde' de vertaling is van een Hebreeuws woord 'chatta'. Dat betekent: missen. Er staat in onze catechismus dat God de mens 'goed en naar Zijn evenbeeld heeft geschapen, dat is in ware gerechtigheid en heiligheid, opdat hij God zijn Schep- per recht kennen, Hem van harte liefhebben en met Hem in de eeuwig

zaligheid leven zou, om Hem te loven en te prijzen' (antw. 6). Dit doel hebben wij door de zonde gemist.

'Dat de zonde der wereld wegneemt.' Wanneer Johannes deze uitspraak doet, dan zou er in ons moeten zijn een diepe verwondering en een grote blijdschap. Want wat is de zwaarste last, wat is het ergste kruis? De zonde! Is een mens van deze last bevrijd, heeft hij dat kruis niet meer, dan is hij gelukkig, dan is hij voor eeuwig gelukkig. En als hij dan nog was aan deze zijde van het graf (maar hij is dan niet meer hier), dan zou hij zingen: 'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên' (Ps. 89:1 ber.).

Dat is de verwachting van een begenadigd mens, God gelijk te zijn. 'Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar' – en dan komt de verwachting van de apostel en van de ganse Kerk – 'wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen; want' – en hier verklaart hij het diepe geheim, het zoet geheim – 'wij zullen Hem zien gelijk Hij is' (1 Joh. 3:2).

Maar hoe heeft de Heere Jezus de zonde weggenomen? Het spreekt vanzelf dat wij dat weten moeten, dat wij hiervan moeten hebben een historische kennis maar ook een bevindelijke kennis. Wel, wat weet de Kerk hiervan? Wat is de inhoud van haar bevindelijke kennis? Hij Die de zonde weggenomen heeft, is de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen, God dus. Hij is mens geworden in de volheid des tijds. Als de God-mens heeft Hij de zonde weggenomen.

Hij heeft beide verworven: de vergeving der zonden en het recht op het eeuwige leven. Hij is gehoorzaam geweest aan de Wet. Hij heeft de Wet gedaan dus. Maar méér: Hij heeft ook de door ons verdiende straf gedragen. En Hij heeft dit gedaan, niet voor Zichzelf, maar voor ons, voor de wereld, want Hij stond in de plaats van ons.

Dit is het Evangelie. In deze woorden heb ik het gezegd. En wanneer nu dit Evangelie door u is verstaan, begrepen, wanneer u daarvan hebt een geestelijk begrip, een begrip, verworven niet door erover te horen spreken of door ervan te lezen, maar door de inwoning en werking van de Heilige Geest, dan weet u wel wat de woorden inhouden: *'Dat de zonde der wereld wegneemt.'*

'De zonde der wereld.' Betekent dit dat de ganse wereld zalig wordt? Nee, dat betekent het niet. Het is hier zo: de door de Heere Jezus Christus verworven zaligheid wordt ons aangeboden, en wie nu op deze aan-

bieding ingaat, haar gelooft, haar omhelst, haar met zijn hart verwelkomt, *die* is het die zalig is en bestemd is om voor eeuwig zalig te worden.

Het omhelzen van de aanbieding, dat is het geloof. En het geloof schenkt God aan niemand anders dan aan Zijn uitverkorenen. Hierom wordt het genoemd: ‘het geloof der uitverkorenen’ (Tit. 1:1). Dit is het geloof dat u hebben moet. Niet ieder geloof is goed. Daarom wordt er in onze catechismus gevraagd: ‘Wat is een oprecht geloof?’ (vr. 21). Een oprecht geloof is het geloof der uitverkorenen, het is het geloof ‘naar de werking der sterkte van Gods macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt’ (Ef. 1:19, 20). Het komt er dus op aan dat men gelooft.

Er is een belofte en in deze belofte zijn alle andere beloften begrepen; wij kunnen haar noemen de hoofdbelofte. Door de hoofdbelofte biedt de Heere ons de Heere Jezus Christus aan met al wat door Hem is verworven, dus met de zaligheid. Deze belofte geldt mij en u, geldt alle mensen die door de voorzienigheid des hemels in aanraking gekomen zijn met de waarheid, hetzij gepredikt, hetzij gelezen. En nu veronderstelt het omhelzen van de aangeboden zaligheid dat men dit gelooft. Wat gelooft? Dat de belofte of de aanbieding óns geldt – niet op de grondslag van de algemene verzoeningsleer, maar omdat de belofte Gods, de belofte door middel waarvan de aanbieding geschiedt, verzegeld is in ons hart.

Misschien denkt u: ‘Ja, ik zou wel willen dat u dat toch nog eens wat toelichtte.’ Nu, wij doen dit graag.

De profeten zeiden altijd: ‘Zo spreekt de Heere.’ Wanneer nu een mens gelooft dat de belofte hem geldt, hem persoonlijk, dan gebruikt hij dezelfde woorden: ‘Zo spreekt de Heere.’ Niet: ‘Zo spreekt de Bijbel’, maar: ‘Zo spreekt de Heere.’ En als hij gehoord heeft dat de Heere zo spreekt, dan vindt hij dat in de Bijbel. Dus u voelt wel dat dat een grote vastigheid geeft. Zo staat er dan ook in Hebrëen 11 dat het geloof is ‘een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet’ (vs. 1).

Daar komt het op aan. Want u kunt wel zeggen: ‘Het zal genade wezen’, maar pas op dat u zich niet bedriegt! Ik vrees dat door zo te spreken velen zich bedrogen hebben. Er moet een fundament in de ziel zijn. En dit fundament is niets anders dan dit dat men gehoord heeft dat de belofte ons geldt. Dus dat fundament is de belofte zelf, dat is het

Woord. 'De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan' (Matth. 24:35).

Als een mens niet kan geloven dat God h m op het oog heeft, dan blijft de toe-eigening van de belofte achterwege. Vroeger (en het gebeurt nog weleens) werd er uitgeroepen: 'Waarom was het op mij gemunt?' Nu, zielkundig kunnen wij deze vraag wel verstaan; feitelijk heeft zij geen zin, want het gaat niet om ons, het gaat om God. 'Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israëls, maar om Mijn heiligen Naam, dien gijlieden ontheiligt hebt' (Ezech. 36:22). Dus iemand die zo spreekt, heeft gevoeld dat het op hem gemunt was. Denk hier aan de zevende zondag van de catechismus, aan deze woorden: 'Dat niet alleen anderen, maar ook mij...' (antw. 21).

Waar zit het nu in, dat het geloof van zoveel mensen schipbreuk lijdt? Hiervan is de oorzaak dat *dit* niet recht heeft gelegen. *Zij* zijn gekomen tot de Heere Jezus, *zij* hebben geloofd. Maar laat hen eens iets vertellen van het komen van de Heere Jezus tot hen en laat hen eens iets openbaren van dat: 'Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israëls, maar om Mijn heiligen Naam.' Dat gaat niet, omdat het er niet is!

De omhelzing van de aanbieding veronderstelt in de tweede plaats een ledige hand, een ledig hart. Hoe komt het dat u nog niet bekeerd zijt? U hebt nog te veel andere dingen. Een ledige hand, een ledig hart, daarin komt de Heere Jezus. Ik heb u dikwijls gewezen op de kribbe in Bethlehem, op de doeken en op de schamelheid van de omgeving daar. Dat is het hart van de mens. In zulk een hart wordt Christus gelegd. Zo'n mens baart de Heere Jezus, brengt Hem aan het licht, zoals Maria de Heere Jezus gebaard heeft, maar dan enigszins anders.

U voelt wel, dat zijn geheimen. En waarom zijn het geheimen? Omdat hier de mens er helemaal buiten valt. Het is het werk van de Heilige Geest. De gehele zaligheid is in de Heere Jezus Christus. Nu moet er van ons niets bij komen, dan alleen de ledige hand en het ledige hart. En dan krijgt de Heere de eer.

Ik weet niet of u ooit de aanbieding omhelsd hebt. U moet er eens goed over nadenken, voordat u zegt dat u begenadigd zijt, en voordat u uitspreekt dat u geloof hebt. Ik weet niet of u ooit de aanbieding aanvaard hebt. Maar als u zou willen zeggen: 'Ja', dan zou ik u dit willen vragen: En hoe hebt u zich toen gezien? En dan is mijn antwoord: Als

het goed is, als u waarlijk de aanbieding omhelsd hebt, dan hebt u zich gezien dood door de zonden en de misdaden.

Misschien denkt u: 'Dat komt mij toch een beetje vreemd voor.' Ja, maar voor de natuur, voor het natuurlijk verstand is het werk des Geestes vreemd. Dat is nu eenmaal zo. De apostel Paulus heeft toch gezegd: 'Zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan' (1 Kor. 2:14). De natuurlijke mens die voorgeeft dat hij gelooft, genade bezit en liefde heeft, enzovoort enzovoort, komt met geen dwaze dingen voor de dag. Hij komt voor de dag met verstandige dingen, zoals hij meent. En dat hij met zulke dingen voor de dag komt, dat is nu juist zijn ongeluk. De armoede van de zondaar en de rijkdom van de Heere Jezus Christus ontmoeten elkaar in een zaligmakend werk. Wie het leven omhelst – dat is: de Heere Jezus, 'Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven' (Joh. 14:6) – wie het leven omhelst, heeft gevonden beide de dood en het leven, de dood in zichzelf en het leven in de Heere.

Dit is de naakte waarheid – een waarheid die niet moet worden opgesierd, die men niet moet trachten aannemelijk te maken op welke wijze ook, een waarheid die voor zichzelf spreekt en ook alleen maar spreken moet. Zij is schoon, heilaanbrengend, godverheerlijkend, zielvernederend. Zij brengt al wat wij nodig hebben om in de hemel een plaatsje te kunnen hebben, en voor eeuwig verlost te zijn van de hel, van onszelf.

De omhelzing van de aanbieding veronderstelt in de derde plaats dat men de Heere wil. Misschien denkt iemand: 'Wil, wil? Wel, ik wil de Heere al zo lang!' Ja, daar hebt u weer zo'n strik! Een mens laat zich wijsmaken door de vorst der duisternis, die met de valse leer komt, en hij maakt zich wijs door zichzelf, dat hij wil. Is u daar achter gekomen? Weet u wat ik uitspreek? Nee? Dan verkeert u op het ogenblik nog in het zelfbedrog, en vroeg of laat zult u er achter komen dat u niet de Heere wilde maar de vorst der duisternis, er achter komen dat niet de Heere uw God was maar satan, Apollyon.

Vergeet dit toch niet! U kunt niet goed begrijpen wat ik bedoel, als u het niet doorleefd hebt. Maar daarvoor is dan ook de Heilige Geest. En ik predik u niet de dingen die gij begrijpen kunt, noch die gij zelf verrichten kunt, maar die u nodig hebt te weten en lief te hebben. Het is door de werking van de Heilige Geest, dat men deze en dergelijke dingen leert verstaan.

De omhelzing van de aanbidding veronderstelt in de vierde plaats de aanschouwing van de belofte in Christus, en van Christus in de belofte. Ik heb u al een paar geheimen genoemd, maar dit is ook een groot geheim. De belofte in Christus, en Christus in de belofte... O, bepeins deze dingen. Ze liggen zo bedekt voor de natuur! Het oog der kraai heeft ze niet gezien (Job 28:7); het is in het hart des mensen niet opgeklommen (1 Kor. 2:9). Als het geopenbaard wordt, dan wordt het begrepen. En zonder deze openbaring, toehoorders, tast ieder mens mis.

Wie nu de belofte omhelst waardoor de aanbidding geschiedt, die heeft in deze belofte alle beloften zich toegeëigend: de belofte van heiliging, de belofte van leiding, ook de beloften die betrekking hebben op het tegenwoordige leven, de belofte van voedsel en deksel. Kortom: alle beloften! Maar ik zeg niet dat hij dit van het eerste ogenblik af verstaat. Hij leert het later verstaan, krachtens de belofte: 'Maar Die, namelijk de Geest der waarheid, zal u in al de waarheid leiden' (Joh. 16:13).

Gezongen: Psalm 32:1 en 6.

De omhelzing van de belofte waarvan ik u gesproken heb, is volstrekt nodig voor mij en voor u.

Ik dacht vanmorgen: 'Goede Vrijdag! Ja, als er geen Goede Vrijdag was, dan zou er geen goede hoop wezen, geen goed geloof, geen goede eeuwigheid, geen goede vruchten.'

Het geloof is noodzakelijk, want hierdoor geschiedt de omhelzing van de belofte. Dat blijkt duidelijk genoeg uit de Heilige Schrift. De Heere Jezus heeft nooit nagelaten om dit de mensen te zeggen: 'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden' (Mark. 16:16). De apostelen zijn Hem hierin nagevolgd. Wanneer de verslagen stokbewaarder tot Paulus en Silas komt met de vraag wat hij doen moet om zalig te worden, dan houdt de apostel zich niet op met wat hij bij de stokbewaarder reeds vindt, maar hij zegt: 'Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden' (Hand. 16:31).

Aan het gelovig omhelzen van de aanbidding die de Heere ons doet, gaat iets vooraf. Als iemand u zegt: 'U moet geloven', zegt: 'Ja, dat komt

omdat gij niet gelooft... Gij moet geloven!', geloof hém dan niet! Deze mens heeft zichzelf bedrogen, en hij tracht ú te bedriegen – niet uit liefde tot u, maar om zichzelf te kunnen handhaven in zijn schijn geloof. Er gaat iets vooraf.

Wat is dat? Ach, dat is ook alweer met korte woorden te zeggen. Vooraf gaat de kennis van de Wet, van haar eis en van haar vloek. Deze kennis brengt en moet brengen tot heilige wanhoop. Wanneer dit er niet geweest is, dan mag men spreken over het geloof – maar wij mogen u verzekeren dat dit geloof een waan is!

Hebt u de aanbidding omhelsd? Misschien – het is niet nodig dat u dit doet – maar misschien zou u willen vragen: 'Waaraan weet ik het?' Alweer een eenvoudig, kort antwoord: Aan het getuigenis des Geestes in u en aan het getuigenis van het Woord. U voelt wel, ontbreekt dit getuigenis, het getuigenis van de Heilige Geest en dat van het Woord, dan kan mijn getuigenis u niet meer helpen, noch het getuigenis van wie ook. Let er op, het is met de dingen des Geestes zo: ze zinken zo diep in de ziel, dat ze komen te liggen op de bodem van het hart. Nu is er een fundament gelegd en de ziel kan niet meer zinken; zij rust op het fundament. Hierom zegt de apostel Paulus (en ik heb er u dikwijls op gezien): 'Gij staat door het geloof' (Rom. 11:20). 'Gij staat.' Staat iemand die niet gelooft? Och nee, de wereld staan... Wat is een mens die de wereld toebehoort! Nee, 'Gij staat door het geloof.'

Ach, jonge mensen, neem wat u gepredikt wordt ter harte. Gij hebt in uw leven misschien al vele dingen gezocht. Zijt u gezocht door de Heere? En hebt u als gevolg hiervan Hém gezocht? U moet nooit, nooit rusten, voordat er van binnen gezegd wordt door de Heilige Geest en van buiten door het Woord: 'Gij zijt een gewenste man' (Dan. 9:23), of om de woorden van de apostel Paulus te gebruiken: 'Gij zijt volmaakt' (Kol. 2:10), volmaakt in de Heere Jezus Christus.

Gij zijt nog aan deze zijde van het graf, gij hebt gezocht en geklaagd over vele dingen van het leven, en misschien zit u hier neder als het ware in zak en as. Ach, ook mij is niets menselijks vreemd. Maar bedenk toch dat als u leeft en sterft zonder God, het anders met u zal wezen dan het op het ogenblik met u is! Nee, het wordt niet verboden om te treuren wanneer daar reden voor is, maar dan moet er tegelijkertijd een verzoend hart zijn met God en met al Zijn doen. Dit is wat ik bedoelde zondag-

morgen,* toen ik uitriep: 'Die ook de minste aanmerking maakt op de leiding Gods met hem, is niet uit God!'

Wij moeten met God verzoend zijn. En dat betekent dat wij verzoend zijn met Hem als de Bestuurder van ons lot. Dit wil zeggen dat de Heere ons in eeuwigheid geen kwaad meer doen kan, en ook niet meer doen zal. Het houdt in: 'Wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn' (Rom. 8:28). Wat zou een mens niet moeten vrezen wanneer hij nog bang voor God was! Dan zou hij toch alles moeten vrezen? Want de apostel Paulus zegt: 'Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?' (Rom. 8:31) – 'wie', en wij zouden ook kunnen zeggen: 'wat' – 'wie zal tegen ons zijn?'

Misschien denkt hier iemand: Is dan een begenadigd mens zo ver dat hij nooit meer bang is? Zo ver komt nooit een begenadigd mens. Niemand komt zo ver dat hij nooit meer bang is. Maar ik heb u gesproken van wat ligt op de bodem van het hart. En daar, op de bodem van het hart, ligt een vriendelijke gezindheid jegens God, omdat Hij vriendelijk gezind is.

Wanneer in u het getuigenis gevonden wordt van de Geest en van het Woord, volg dan de Heere, volg Hem. Hebt u wel veel gemediteerd over de inhoud van deze woorden: 'Volg Mij'? Wat zouden wij elkaar hiervan kunnen zeggen? Neem eens aan, wij waren met elkaar in gezelschap, wat zouden we dan over deze woorden 'Volg Mij' kunnen zeggen? Ik vrees nog maar heel weinig.

Weet u wat nog veel ontbreekt bij het overblijfsel naar de verkiezing der genade in deze tijd? Dit: 'Ik sterf allen dag' (1 Kor. 15:31), en: 'Wij die leven, worden altijd in den dood overgegeven' (2 Kor. 4:11). Dat ontbreekt maar al te veel! En dit is de reden waarom we weinig verborgenheden krijgen op te merken. Dit is de oorzaak van de armoede van ons leven. De Kerk van Christus is zo arm in deze tijd. Dit is er de oorzaak van.

Volg de Heere. Zie te weten te komen wat de Heere van u wil. Want zolang u dit niet bekend is, kunt u de Heere niet volgen. U moet te weten

---

* Predikatie van 18 maart 1951 over Johannes 19:33.

zoeken te komen wat de Heere van u wil. Hoe leven wij? Naar eigen zin en lust. We kiezen een beroep. We beginnen een handel. We treden in het huwelijk. We doen dit en we doen dat met onze kinderen, willen dit en willen dat van onze kinderen, enzovoort enzovoort. Wees nu eens eerlijk: is het misschien niet alles buiten God om gegaan tot op dit ogenblik? Wees eens eerlijk. Is het niet alles buiten God om gegaan? Zie dat is nu het niet-volgen van de Heere. Er moet (als ik zo spreek van 'moet', dan bedoel ik niet de Wet, ofschoon ik het niet anders kan uitdrukken) er moet een toeleg in ons leven zijn om te weten waartoe God ons roept. Er is een beroep, er is een handel... Het is al groot als een mens vraagt: 'Mag ik dat beroep aanvaarden? Mag ik deze handel hebben?' Maar er moest meer zijn: 'Wilt U dat ik dit beroep heb? Wilt U dat ik deze handel begin?', enzovoort. Dat zou dan een volgen zijn van de Heere.

Iemand heeft dezer dagen een zwaar ongeluk gekregen. Ik schreef enkele woorden als blijk van belangstelling. In dit weinige heb ik gezegd: 'Wij worden dagelijks geconfronteerd met het leven. (Geconfronteerd met het leven, dat is: dagelijks komt het leven voor ons te staan, voorspoed of tegenspoed, aangename of onaangename dingen.) En dan worden we geroepen om na te gaan hoe we daar nu tegenover staan. Laten wij dit na, dan worden we van het leven overwonnen; ons ontbreekt dan het antwoord op de vragen die het leven ons stelt.' Hoe staan wij dan tegenover het leven? Hoe *blijken* wij tegenover het leven te staan, bij de confrontatie met het leven? Zie, dat moest het werk van een begenadigd mens zijn. En als dit zijn werk was, dan zou hij een schat deelachtig worden, een schat van wijsheid, voortgesproten uit geestelijke kennis. En hoe menigmaal zou hij dan misschien zijn naaste een uitnemende dienst kunnen bewijzen. Dat is immers de bekering? En als deze er nu niet is, als deze zaken er niet gevonden worden, dan wordt gezegd in het boek Job (ik heb het woord u al aangehaald): 'Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?' (Job 35:10).

En nu nog eens: nu moet u eens eerlijk wezen. Als u deze dingen hoort, weet u dan nog raad met uw leven? Dan moet u geen raad met uw leven weten. U moet zoveel zien van uw leven, dat u er geen raad mee weet. En dat moet u dan uitdrijven tot Hem in Wie God de zonde der wereld heeft weggenomen en nog wegneemt.

Amen.

Gebed:

Is het niet groot en wonderbaar, Heere, dat deze aarde ons nog draagt? Ach, laat het zo wezen, en het zal zo zijn in mindere of in meerdere mate, wanneer wij waarlijk met ons leven geen raad weten, en ons in deze heilige wanhoop wenden mogen tot U, omdat er buiten U niets is dan de zwarte wanhoop. Ach, dan zouden wij ook enigermate bij aanvang, bij de voortgang ook, proeven en smaken dat Gij goed zijt en weldadig, dat Gij de zonden, hoe groot ook en hoevele ook, voorbijgaat, dat Gij ‘wond’ren doet op wond’ren horen.’

Vergeef ons onze zonden, de zonden ook die dit werk van prediken en horen aankleven. Wil naar Uw Goddelijk beeld ons vernieuwen. Wil ons opwekken en bekrachtigen om te vragen – ach, niet naar onszelf, maar naar U. Het is één van tweeën, Heere: wij vragen naar onszelf, óf wij vragen naar U. En ach, hoe zijn wij met onszelf van nature bezig! Wij zijn van nature uitsluitend met onszelf bezig. Als het ons goed gaat, dan danken wij misschien nog weleens... En wij weten niet welk een onkunde daarin gevonden wordt, en hoe beledigend dit alles voor U is. Want gaat het ons niet goed, dan hebben wij aanmerkingen en klachten, wij zuchten, wij zijn ontevreden. Nee, niet op U – althans, zo trachten wij onszelf wijs te maken. Maar, dit had anders moeten gaan en dat had anders moeten gaan... En wij zien niet dat wij als met dikke verheven schilden U aanvallen en bestrijden.

Leer ons, Heere, onszelf kennen. En als er sprake is van vreugde in ons leven, laat dan deze vreugde wezen een vreugde in U, door Hem Die de zonde der wereld heeft weggenomen en nog wegneemt. Wij hebben ervan gezongen. Laat ons hart meegezongen hebben: ‘Verheugd in God, naar waarde nooit te danken.’ Ach, laat ons zelfverloochening niet te veel wezen. Laat ze in blijdschap geschieden, omdat zij plaats heeft ter wille van U. Wees Gij het voorwerp van onze aanbidding, van onze dienst. Wees Gij de Persoon Die wij wensen te volgen door het moeilijke zowel als door het gemakkelijke – ofschoon er niets makkelijk en niets moeilijk is, want Gij, Heere Jezus, zegt: ‘Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.’

Amen.

Gezongen: Lofzang van Zacharias: 4 en 5.

Predikatie over Romeinen 4:25, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 2 maart 1952 te Den Haag

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Jesaja 53.

In deze dienst vond een huwelijksbevestiging plaats.

Gezongen: Psalm 134:3; Psalm 40:5.

In Romeinen 4 vers 25 zegt de apostel Paulus:

‘Welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.’

Aan deze woorden gaat vooraf: ‘Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is, maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, namelijk dengenen die geloven in Hem Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt heeft’ (vs. 23, 24). Wanneer de apostel dan in vers 25 vervolgt met de zo-even aangehaalde woorden, dan is duidelijk, dat hij spreekt over de Heere Jezus Christus.

Gelukkig is de mens voor wie de Heere Jezus Christus geen onbekende is. In Psalm 9 vers 11 staat: ‘En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen.’ Wij vertrouwen op onszelf, op de naaste, of op wie of wat ook. Maar zulk vertrouwen stelt de mens onherroepelijk teleur. Het vertrouwen op de Heere Jezus echter beschermt de mens.

‘Overgeleverd.’ In de Bijbel wordt van verschillende overleveringen van de Heere Jezus gesproken. Judas, de ontrouwe discipel heeft Hem overgeleverd aan de voorgangers van de Joden. Zij die de Heere Jezus gevangen namen, hebben Hem gebracht voor het Sanhedrin, de grote Joodse Raad. Kajafas, de hogepriester, heeft Hem gebracht voor de landvoogd Pilatus. Deze heeft de Heere Jezus in de handen van de Romeinse soldaten gesteld. Toch moeten wij bij het woord ‘overlevering’ niet aan deze dingen denken. Wij moeten bij deze woorden van de apostel denken aan de overlevering van de Heere Jezus door Zijn Vader. Als het God niet had behaagd de Zoon te verbrijzelen, zouden alle genoemde

personen over de Heere Jezus generlei macht hebben gehad. Deze mensen waren slechts instrumenten in de hand van Hem Die gezegd heeft: 'Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen' (Jes. 46:10). Dit betekent nu weer niet, dat deze mensen onschuldig waren. Ieder mens is verantwoordelijk voor al zijn daden, en deze verantwoordelijkheid zal hij moeten aanvaarden.

'Overgeleverd om onze zonden.' Wij, toehoorders, waren geroepen de Wet der tien geboden, de Wet Gods, te onderhouden. Onze Schepper had het recht ons deze eis te stellen; Hij had ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen. Wij hebben hieraan niet voldaan. Wij hebben deze Wet, die goed en heilig is, overtreden. En zo zijn wij zondaars geworden, en eenmaal zondaars geworden, zijn wij onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Wij zondigen nacht en dag, van ogenblik tot ogenblik. Wanneer een mens, niet met eigen ogen, maar met ogen hem in de wedergeboorte geschonken, zijn eigen leven beziet, dan vindt hij niets anders dan zonde. De zonde is een verschrikkelijk ding. Als ge er ooit iets mee te maken hebt gehad, dan zult gij hier iets van weten. De meeste mensen hebben hier niets mee van doen, zij bagatelliseren de zonden. Maar bedenk wel dat de zonde begaan is tegen een heilig, rechtvaardig en goeddoend God.

Wat doet de zonde? Zij veroorzaakt dat God er niet is. Zij maakt scheiding tussen de Heere en ons, en zolang zij er is, komt God niet tot ons. En wanneer God niet tot ons komt, kunnen wij niet tot Hem naderen. Wanneer dus deze toestand blijft bestaan, betekent dit onze eeuwige ondergang, naar ziel en lichaam.

'Welke overgeleverd is om onze zonden.' Dit is, zoals aan de rand zo juist wordt opgemerkt, 'om de zonden te verzoenen en teniet te doen.' De Heere Jezus, mens geworden zijnde, heeft de straf, het oordeel gedragen. Gij hebt hiervan gehoord bij de voorlezing van Jesaja 53. Hij heeft Zich gehoorzaam betoond aan de Vader. Hij heeft de Wet, de Wet der tien geboden, gedaan. Dit zoenoffer, want dit was het, was de verzoening met God. En dit alles is geschied in de plaats en ten bate van ons, van de mens, van de zondaar. Zodat, wanneer een mens zich geplaats ziet tussen zijn zonde aan de ene zijde en de vloek van de Wet en de toorn Gods aan de andere zijde, en hij ziet dan op de Heere Jezus, als op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt, dan is dit het behoud van deze mens voor

eeuwig. Hem is en wordt toegerekend wat de Heere Jezus heeft gedaan en geleden; de gerechtigheid van Jezus Christus is de zijne geworden.

'*Om onze zonden.*' Aan wie denkt de apostel bij dit woordje 'onze'? Hij denkt aan zichzelf en aan degenen tot wie hij zijn brief richtte, en in het algemeen aan de gelovigen, aan allen die niet meer in zichzelf worden gevonden, maar in de Heere Jezus, en dit door een waarachtig, van Boven gewerkt en geschonken geloof.

Dit is het Evangelie. En dat Evangelie moet gepredikt worden. Alle dienstknechten des Heeren hebben dit gedaan. Johannes de Doper: 'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt' (Joh. 1:29). De apostel Petrus op de pinksterdag: 'Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal' (Hand. 2:38, 39). En voor de Joodse Raad: 'En de zaligheid is in geen ander' (Hand. 4:12). De apostel Paulus: 'Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd' (1 Kor. 2:2).

Hoe gedraagt de mens zich tegenover dit Evangelie? Bijna niemand trekt zich er iets van aan. Of men ter kerk gaat of uit de kerk wegblijft, of men Gods Woord leest of de Bijbel gesloten laat, de mens gaat aan het Evangelie voorbij, hij laat het liggen. De mensen doen alsof zij er niets mee te maken hebben.

Maar er zijn altijd, de eeuwen door, enkele mensen geweest die zich in grote nood bevonden, die gevoelden dat zij voor God moesten verschijnen, en die dit niet konden, omdat zij door hun consciëntie werden beschuldigd dat zij tegen dat hoge Wezen hadden gezondigd, en dat zij de Wet des Heeren in geen enkel opzicht hadden onderhouden. Deze mensen, die er, hoe gering in aantal ook, altijd zijn geweest, die er ook altijd zullen zijn, déze mensen worden door het Evangelie toegesproken. Voor hen is er niets anders dan het Evangelie. Waar er niets anders is dan het Evangelie, dan Christus Jezus in het Evangelie, de genade en barmhartigheid van God de Vader en de Zoon, daar grijpt deze mens het Evangelie aan, zoals een drenkeling het hem toegeworpen koord aangrijpt. Hij zegt met de woorden van de dichter van Psalm 62: 'In God is al mijn heil, mijn eer' (vs. 5 ber.).

Gezongen: Psalm 103:6.

‘Opgewekt om onze rechtvaardigmaking.’ Wij hadden de Heere Jezus wel in het graf willen laten, want ieder mens is een verklaarde vijand van de Heere Jezus Christus. Iedereen zegt: ‘Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust’ (Job 21:14). Maar Hij Die Hem overgeleverd had om onze zonden, heeft de Zoon, nadat Hij drie dagen in het graf had gelegen, wederom opgewekt, om onze rechtvaardigmaking. De opwekking van de Heere Jezus door de Vader bewijst dat de Vader een welgevallen had, niet alleen in de Persoon, maar ook in het werk van Zijn Zoon. ‘Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb’ (Matth. 3:17, 17:5). Zo was, ook bij de opwekking van de Heere Jezus uit het graf, de taal van de Vader.

In de opwekking van de Heere Jezus uit het graf, heeft God allen voor wie de Heere Jezus geleden heeft, voor wie Hij gestorven is, gerechtvaardigd. Christus is met de gerechtigheid waarmee Hij uit het graf van Jozef van Arimathea verrees, opgevaren ten hemel en is thans gezeten aan de rechterhand des Vaders. Hij vertoont deze gerechtigheid aan de Vader en Deze zendt hierop de Heilige Geest in het hart van degene voor wie het tijdstip der bekering is aangebroken. De Heilige Geest overtuigt de mens, doet hem het vonnis dat over hem is uitgesproken, omhelzen. Hij openbaart hem Jezus Christus als ‘de HEERE onze Gerechtigheid’ (Jer. 23:6). Hier doet de Heilige Geest deze mens gaan uit zichzelf, en komen tot en zich verenigen met Christus. In deze staat, in de staat van vereniging met Christus, is de mens het voorwerp van de rechtvaardiging door God. Wat doet de Vader dan? Hij vergeeft deze mens de zonden, zó dat zij nooit meer worden gezien. ‘Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk’ (Jes. 44:22). ‘Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet’ (Jes. 43:25). Tegelijkertijd verleent Hij hem een recht op het eeuwige leven. De rechtvaardigmaking bestaat dus uit twee zaken: vergeving der zonden voor eeuwig en recht op het leven en dit ook voor eeuwig.

Zoals al eerder gezegd: dit is het Evangelie. Dit Evangelie moet gepredikt worden. Het wordt gepredikt als iemand hiertoe wordt geroepen, gevormd en bekwaam gemaakt door de Heere. Zo zijn er altijd maar enkelen geweest.

Wat dunkt u nu van al deze dingen? Ook u is het Evangelie gepredikt. Door deze prediking is u een aanbieding gedaan, niet alleen van de Heere Jezus, maar ook van Zijn werk, ja van al wat Hij heeft. Wat hebt gij hiermee gedaan? Op deze vraag moet gij het antwoord geven. Nu kunt gij misschien nog nalaten op deze vraag een antwoord te geven, maar er komt een ogenblik waarin deze vraag u door God zal worden gesteld, waarin van u zal worden geëist rekenschap te geven van uw rentmeesterschap. Dan zal uitstel niet meer mogelijk zijn.

Misschien laat God u nog uw gang gaan, met werken, eten, slapen, drinken, ten huwelijk uitgeven, ten huwelijk nemen, de wereld zoeken, de zonde dienen, maar er komt een einde aan dit alles, en dit einde kan zeer plotseling en onverwachts aanbreken.

Wat wilt gij? Gij zijt schuldig! Ook door u is de Wet overtreden. En Gods Woord zegt: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen' (Gal. 3:10). Bevrediging is hier niet te vinden, er is niets in uw bezit dat God kan bevredigen. Wilt gij het toch proberen? Ga dan uw gang, maar gij werkt over de waarheid heen! Gij gaat er met al uw doen tegenin, want de ondergrond van het allerbeste wat een mens doet en kan is: 'Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust' (Job. 21:14).

Hebt gij dit leren verstaan? Hebt gij deze ondergrond gezien? Dit betekent: ontdekt en overtuigd te zijn. De Heere heeft u goed en naar Zijn beeld geschapen, maar gij zijt niet staande gebleven en nu zijt gij gekomen onder het oordeel van de Rechtvaardige. Zo is het uw gehele leven geweest. In Gods Woord is troost voor u te vinden, wanneer gij er maar acht op slaat. Gij hebt Gods Woord nooit goed gelezen, er nooit acht op geslagen dat in de Heilige Schrift vrede voor u wordt gevonden. Onderwerp u aan God. Gij behoeft niet ver te gaan, want wij verkondigen u de genade van de Heere Jezus Christus, de liefde Gods in Christus Jezus. Onderwerp u aan de eis en aan de vloek van de Wet. Het gaat om uw onsterfelijke ziel. Spreek God vrij, beschuldig uzelf. Dit is de weg. De weg is niet: iets doen, iets werken. De weg is: bukken, opzij gaan, de Heere rechtvaardigen, uzelf veroordelen. Moogt gij dit doen, dan zal het heilgeheim u niet langer bedekt blijven, maar de genade Gods in Jezus Christus zal u worden bekendgemaakt.

Nu kan men dikwijls als men de mensen aanspreekt, horen: 'Ja, maar

dit moet gegeven worden.' Of: 'Het is alles genade.' Het wordt gegeven als men het nodig heeft. 'Zo dan hun onbesneden hart gebogen wordt en zij dan aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben, dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond' (Lev. 26:41, 42).

Hebt gij mogen bukken? Is het heil door u gesmaakt? Dank dan de Heere; loof Zijn Naam! Gij zijt overgelukkig; gij hadt het nooit gedacht! Neen, zoiets wordt niet verwacht. Het komt plotseling en onverwachts, als in een ogenblik, in een punt des tijds. Wat was uw schuld groot, wat waren uw zonden vele. Ja, gij hadt toen nog niet zoveel zonden als nu, maar uw toestand was vreselijk. Dit zijt gij wel te weten gekomen. Is er nu nog iemand op de wereld die u iets heeft gedaan? Nee, dat kan niet! Wanneer een mens heeft leren verstaan wat hij God heeft aangedaan, en Zijn Christus, Zijn Heilige Geest, dan is het volstrekt uitgesloten dat er nog iemand op de wereld zou zijn die hem iets had aangedaan. Hieraan kunt u zich toetsen. Haast u, spoed u, om uws levens wil.

Behoort gij tot deze enkelen (wees niet lichtvaardig in het vaststellen van uw staat): leef uit de Heere, voor Hem en door Hem. Wanneer gij dit wilt doen, dan zult gij een groot geluk smaken, reeds aan deze zijde van het graf. Het is onnodig u te zeggen dat de wereld niet gelukkig is; dit is de ondervinding van iedere dag. Maar gij zult een groot geluk smaken. Aan de ene zijde zullen de zonden u bitter zijn, u steeds bitterder worden, tot aan uw dood toe. Maar aan de andere zijde zult gij ondervinden wat de woorden van de apostel Paulus betekenen: 'Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?' (Rom. 8:31, 32).

Arme mens! Gij wilt alles zelf doen, gij mens die buiten Christus zijt. Straks valt gij neer en dan zult gij, óf aan deze zijde van het graf, óf hierna, moeten bekennen dat het verloren is. Hoe ontzettend dit voor u zal zijn, dit weten allen die genade bezitten enigermate.

Wij zeggen u nogmaals: Haast u, spoed u, om uws levens wil. Want het Evangelie gaat weg! Niet van de gehele aarde; maar het gaat weg uit die landen waar het is. De tijd van de grote afval, waarvan in de Heilige Schrift wordt gesproken, is aangebroken. Meer en meer zal de ene mens de andere mens leren het Evangelie los te laten. En wie dan niets anders heeft dan wat genoemd wordt historische kennis, zal niet bestand blij-

ken te zijn tegen deze wereldse dreiging. Hij zal de rechte koers kwijt zijn, nog voor hij er recht acht op geeft; en zo zal het ook zijn met onze kinderen.

Nu moet gij mij eens zeggen wat er dan nog over zal zijn! Houd u eens bezig met de beantwoording van deze vraag. Het antwoord moet luiden: Geen christendom, geen prediking van de liefde. De prediking van de liefde is het christendom. De liefde is nooit gepredikt voordat het christendom er was. Geen christendom, geen prediking van de liefde, geen christelijke beschaving. Maar wat dan? Oorlog van allen tegen allen, de chaos!

Haast u, spoed u, om uws levens wil! Zie, dat er iets in uw hart komt dat bestand zal blijken te zijn tegen al wat aan de zijde van de wereld en van de machten der duisternis is.

Amen.

Gezongen: Psalm 32:1 en 6.

Uit een preek van Luther over Johannes 14:5-9

Het zien en kennen van Christus moet geschieden met het gezicht van de Geest en van het geloof. En wel werkelijk zodanig dat degene die Christus met de ogen van het geloof ziet, in dat zien ook de Vader ziet. Want hij ziet die Persoon in Welke de Vader (ook lichamelijk, zoals Paulus zegt, Kol. 2:9) woont, en beide Zijn hart en wil toont. Alzo kennen en zien wij ook beide, Hem en de Vader, hoewel niet met lichamelijke ogen en kennis, maar door hetzelfde geloof. Want het alleen lichamelijk zien van Christus helpt niets als er het geestelijke niet bij komt, dat wil zeggen, het gezicht vanuit het hart of de kennis van het geloof.

Want aan de Persoon van Christus ziet u dat Hij niemand zuur aankijkt, noch onvriendelijk behandelt of verschrikt en van Zich jaagt, maar eenieder zowel met het Woord als met gebaren op het allervriendelijkst tot Zich lokt en trekt. Hij toont Zich daarbij niet anders dan als een Dienaar Die iedereen graag helpen wil, en wel zodanig dat Hij Zich om uwentwil aan het kruis heeft laten hechten en Zijn bloed heeft laten vergieten. Dat ziet u met de ogen [van het geloof] en daarenboven hoort

u met de oren niet anders dan louter vriendelijke en troostrijke woorden: ‘Uw hart worde niet ontroerd’; ‘Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt’; ‘Wie in Mij gelooft, zal niet verloren gaan, maar het eeuwige leven hebben’, en dergelijke spreuken, waarvan het hele Evangelie van Johannes vol is. Daaruit kunt u zeker besluiten dat Hij voor u geen vijand is, maar u alle genade en weldaden deelachtig wil maken. Blijf daarbij en houd u daaraan vast met zekerheid. Denk en zie niet verder, en laat u niet misleiden, wat er ook gebeurt. Gelijk gij nu Christus hoort en ziet, alzo hoort en ziet gij ook met zekerheid hoe de Vader Zich aan u betoont.

Wanneer u nu zegt: ‘Ja, ik ben een arme zondaar, die Gods toorn heeft verdiend en die God in de Wet zeer toornig tegen zich hoort dreigen en die een verschrikkelijk oordeel over de zondaren hoort uitspreken – hoe kan ik dan besluiten dat Hij mij genadig zal zijn?’ Antwoord: ja, dat weet Christus heel goed; Hij ziet uw ellende nog beter dan uzelf. Maar hoort u niet dat Hij om die reden tot u komt en tot u zegt dat u niet moet oordelen volgens uw gedachten en gevoel (al komt dat voort uit de Wet)? Maar u moet daarentegen horen en ter harte nemen wat Hij tot u zegt, en Hem op de rechte wijze kennen, en onderscheiden van wat het geweten u zegt en waarmee de Wet u verschrikt.

Want dát is niet de Vader kennen, als men Hem voor een toornige Rechter houdt en voor Hem vlucht! Want Hij is immers zo niet gezind dat Hij lust heeft tot toornigheid en verdoemen, of dat Hij begeert dat men voor Hem vlucht. Ook heeft Hij de Wet niet met dat doel gegeven, dat Hij degenen die hun zonden kennen en nu verschrikt zijn, in die verschrikking houden zal (alhoewel de Wet de zonden leert kennen en de onbekeerlijke moet verschrikken). Maar dát is Zijn werkelijke bedoeling en wil, dat u uit alle ellende, zonde, dood en verdoemenis zal worden geholpen. Met dat doel zendt Hij Christus tot u en laat Hij Hem kruisigen en Zijn bloed vergieten, opdat Hij u verkondigt en bekendmaakt dat u daarom niet verdoemd zal zijn, ofschoon u een zondaar en een onwaardig mens bent. Maar Hij wil om Christus’ wil alle toornigheid en dreigementen vergeten en u daarentegen alle genade tonen, waarbij Hij niet meer van u eist dan dat u zulks maar erkent en gelooft.

Luther, De uitgelezene kleine geschriften, 1741-1742